

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálíka a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 19. januára 2012 v Bratislave v trestnej veci proti obžalovanému **A. H. a spol.** pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák. a iné, o návrhu obžalovaného A. H. na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por. takto

r o z h o d o l :

Trestná vec obžalovaného A. H. vedená na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 1To 100/2011, sa tomuto súdu **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Na Krajskom súde v Nitre sa vedie pod sp. zn. 1To 100/2011, odvolacie konanie (spis bol súdu predložený dňa 30. decembra 2011) proti obžalovanému A. H. a iným osobám pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák. a iné.

Písomným podaním zo 14. novembra 2011 (č. l. 3113 – 3115 spisu) vzniesol obžalovaný A. H. námietku zaujatosti voči všetkým sudcom tak Okresnému súdu Nitra ako i Krajskému súdu v Nitre a požiadal o to, aby im bola jeho trestná vec odňatá uvedeným súdom a prikázaná inému vecne príslušnému súdu.

V odôvodnení uvedeného návrhu pritom poukázal v prvom rade na tú skutočnosť, hoci už v rámci predbežného prejednávania obžaloby boli z jeho strany dôvodne namietané viaceré nedostatky prípravného konania (nedostatočne vykonané dokazovanie, porušenie

práva na obhajobu hrubým spôsobom), predsedkyňa senátu a senát okresného súdu predmetnú obžalobu prijali.

Okrem toho konajúci senát okresného súdu v rámci hlavného pojednávania odmietol prijať vykonanie niektorých dôkazov, ktoré z hľadiska dôkaznej situácie mali byť podľa jeho názoru jednoznačne vykonané.

Z uvedeného má teda obžalovaný za nepochybné, že príslušná sudkyňa okresného súdu ako i senát konajú v jeho veci zaujato, keďže doposiaľ nevyhoveli žiadnemu jeho návrhu. Uvedenému nasvedčuje pritom i tá skutočnosť, že napriek tomu, že sa dostavoval na všetky dovtedy vytýčené pojednávania, na pojednávanie konané dňa 18. októbra 2011 - ktorého sa nezúčastnil iba z dôvodu, že bol hospitalizovaný v nemocnici - obdržal predvolanie, kde bolo červeným perom dopísané, že v prípade vyhýbania sa trestnému konaniu bude na neho vydaný príkaz na zatknutie, čo považuje minimálne za neštandardný postup.

A napokon obžalovaný odôvodnil svoju nedôveru v nestrannosť, nezaujatosť a objektívnosť oboch spomenutých súdov i s poukazom na ich predchádzajúcu rozhodovaciu činnosť (v podanom návrhu bližšie popísanú) v jeho dvoch iných trestných veciach.

Dňa 12. januára 2012 predložil príslušný spisový materiál Krajský súd v Nitre tunajšiemu súdu na rozhodnutie o vyššie uvedenom návrhu obžalovaného na odňatie a prikázanie veci, ktorého súčasťou sú aj písomné vyjadrenia sudcov dotknutého krajského súdu k ich (potenciálnej) zaujatosti v danej veci (č. l. 3312 – 3321 spisu). Z vyjadrení sudcov – s výnimkou JUDr. Z. B., JUDr. D. K., JUDr. D. V. (dlhodobá PN) a JUDr. V. T. (na dovolenke) - pritom vyplýva, že tí obvineného nepoznajú, nemajú žiadny pomer k veci a necítia sa byť zaujatí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd najbližšie spoločne nadriadený krajským súdom Slovenskej republiky preskúmal podaný návrh (v tejto súvislosti je pritom potrebné podotknúť, že námietka zaujatosti smerujúca voči všetkým sudcom určitého súdu - tzv. „generálna námietka“ zaujatosti sa vlastne považuje za návrh v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por.) ako aj príslušný spisový materiál a dospel k záveru, že v danom prípade nie je daný dôvod na odňatie predmetnej trestnej veci Krajskému súdu v Nitre a jej prikázanie inému

súdu toho istého druhu a stupňa.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z **dôležitých dôvodov** môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Pod „dôležitými dôvodmi“ v zmysle vyššie citovaného ustanovenia treba podľa ustálenej súdnej praxe chápať predovšetkým dôvody, ktoré zabezpečujú neustranné a zákonné prerokovanie veci, náležité zistenie skutkového stavu potrebného na rozhodnutie, ako aj uplatnenie všetkých do úvahy prichádzajúcich základných zásad trestného konania.

Za takýto dôvod možno pritom považovať aj zistenie takých konkrétnych skutočností, ktoré pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezaujatosti príslušného súdu, znamenajúcej napokon vylúčenie všetkých sudcov tohto súdu vrátane predsedu a podpredsedu z rozhodovania.

Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti a pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti treba prihliadať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Ústavným zákonom zo dňa 9. januára 1991, číslo 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a tiež prijatím Ústavy Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. októbra 1992 výrazne stúpol význam ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov. Vyplýva to z článku 38 ods. 1 Listiny a článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého - „**nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi**. Príslušnosť súdu ustanoví zákon“.

S ohľadom na uvedené je teda zrejmé, že sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje tiež i na ustanovenie § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého je sudca pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom.

Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého **možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre** jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

V zmysle súdnej praxe treba pritom pomerom k prejednávanej veci rozumieť najmä skutočnosť, že orgán uvedený v tomto ustanovení bol sám poškodený trestným činom, ktorého sa majú týkať procesné úkony, resp. ním boli poškodené jemu blízke osoby. Naproti tomu pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo týka a k ďalším osobám uvedeným v citovanom ustanovení sa rozumie, že je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druha a družky, prípadne vo vzťahu úzko priateľskom alebo nepriateľskom.

Pokiaľ ide potom o posudzovaný návrh, tak z jeho obsahu je zrejmé, že tento obžalovaný odôvodnil v podstate len **námietkami smerujúcimi k procesnému postupu súdu**, ktoré však nepatria medzi dôvody vzniku pochybnosti o nezaujatosti tohto – ktorého orgánu taxatívne uvedené v ust. § 31 ods. 1 Tr. por., a preto pre ne ani nemôže byť takýto orgán vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania (k tomu vid' tiež § 32 ods. 6 Tr. por.). To však ale neznamená, že tieto nebudú musieť byť predmetom preskúmania v rámci odvolacieho konania, a to či už s ohľadom na to, že niektoré z nich boli obžalovaným uvádzané i v ním podanom odvolaní alebo tie ostatné s ohľadom na to, že by príp. odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Okrem uvedených výhrad dotýkajúcich sa spôsobu rozhodovania dotknutého krajského súdu pritom obžalovaný A. H. neuviedol vo svojej žiadosti ani voči jednému jeho sudcovi žiadne také **konkrétne skutočnosti**, ktoré by boli spôsobilé vzbudiť podozrenie z nestranného, neobjektívneho alebo nezákonného rozhodovania v danej veci, pričom tieto nie sú ani obsahom predloženého spisového materiálu. Navyše i z písomných vyjadrení sudcov uvedeného krajského súdu vyplýva, že tí obžalovaného nepoznajú a vo veci sa necítia byť zaujatí.

Z dôvodov vyššie uvedených preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k takému záveru, že v danom prípade nie sú splnené zákonné podmienky na tzv. delegovanie veci inému krajskému súdu v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por., nakoľko nie je daný žiadny dôležitý dôvod predpokladaný týmto zákonným ustanovením, v dôsledku ktorého by mohlo byť ohrozené nestranné a zákonné prejednanie uvedenej trestnej veci.

Popri vyššie uvedenom považuje však Najvyšší súd Slovenskej republiky s ohľadom na podaný návrh za potrebné zároveň upozorniť tiež na tú skutočnosť, že okrem všetkých sudcov Krajského súdu v Nitre v ňom obžalovaný A. H. namietal tiež i všetkých sudcov Okresného súdu Nitra a rovnako tak mu tiež navrhol vec odňať v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por. (opäť duplicitne, pretože ako už bolo aj skôr uvedené - tzv. „generálna námietka“ zaujatosti sa posudzuje ako návrh na delegáciu). K predmetnému návrhu, súdu prvého stupňa doručenému dňa 14. novembra 2011, sa pritom konajúca predsedníčka senátu na hlavnom pojednávaní konanom v nasledujúci deň vyjadrila takým spôsobom, že o ňom nie je podľa jej názoru potrebné konať, pretože tento bol podaný opätovne potom ako Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo 6. októbra 2011, sp. zn. 6 Ndt 14/2011, rozhodol o tom, že predmetnú trestnú vec Okresnému súdu Nitra ani Krajskému súdu v Nitre neodníma, pričom po tomto rozhodnutí nebol vo veci vykonaný žiadny úkon (č. 1. 3121 spisu). Následne potom bez toho, aby predložila vec príslušného najbližšiemu nadriadenému súdu na rozhodnutie o uvedenom návrhu na delegáciu na danom hlavnom pojednávaní vyhlásila prvostupňový rozsudok, sp. zn. 6T 124/2010.

K tomu je ale žiaduce uviesť to, že je síce pravdou, že vyššie citované rozhodnutie tunajšieho súdu sa týkalo predmetnej trestnej veci (A. H. a spol.), avšak - a to treba obzvlášť zdôrazniť - bolo vydané na základe návrhu iného obžalovaného vystupujúceho v danej veci,

konkrétne M. D.. Tiež navyše ani skutočnosti uvádzané v jeho návrhu nie sú totožné so skutočnosťami uvádzanými v neskoršie podanom návrhu obžalovaného A. H..

Keďže nekonanie o návrhu na odňatie veci Okresnému súdu Nitra a jej prikázanie inému súdu je tiež jednou z námietok obžalovaného A. H. v ním podanom odvolaní, bude potrebné sa s touto skutočnosťou zo strany Krajského súdu v Nitre v rámci odvolacieho konania riadne vysporiadať (krajský súd by sa však musel s poukazom na § 317 ods. 1, veta druhá Tr. por. danou skutočnosťou zaoberať aj vtedy, keby to obžalovaný v podanom odvolaní nenamietal).

A napokon treba dodať, že obsahom predloženého písomného podania obžalovaného A. H. bola i vyššie nezmiernená námietka zaujatosti konajúcej predsedníčky senátu okresného súdu, o ktorej sa však aj podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v zmysle § 32 ods. 6 Tr. por. správne nekonalo, keďže bola podaná len z procesných dôvodov. Uvedené pritom rovnako platí aj pre namietaný senát okresného súdu, keďže námietka smerujúca voči nemu bola založená na tých istých skutočnostiach ako voči samotnej predsedníčke senátu.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 19. januára 2012

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová